

HOE WENDBAAR IS DE KUNSTENAARSZIEL?

'ARTIESTEN HOUDEN MET HUN REFLECTIES EN CREATIES DE OGEN VAN DE MEDEMENS OPEN EN FUNGEREN ZO ALS SLUISWACHTERS VAN DE MAATSCHAPPIJ. DIE FUNCTIE KUNNEN ZE NIET VERVULLEN ALS ZE NOOIT TEGEN DE STROOM IN VAREN', ZEGT DIRIGENT EN COMPOSITIST DIRK BROSSÉ.

'Als kunstenaar moet je de wereld in vraag durven stellen en af en toe flink tegenwind geven. Dat betekent dat je je per definitie niet al te wendbaar kunt opstellen. Wie zich als artiest volledig plooit naar de regels van de vrijmarkteconomie of enkel wil leven bij de gratie van overheidssubsidies, riskeert in slaap te worden gesust. Voor de kunst is dat dodelijk. Anderzijds kun je er niet omheen dat ook de kunstwereld door geld wordt beheerst. Nieuw is dat niet. Mozart trok ook niet louter voor zijn plezier van het ene vorstendom naar het andere. Zeker als uitvoerend én als scheppend kunstenaar ben je dus voor een deel verplicht om rekening te houden met wat de markt vraagt.'

Internet en iPod

'Internet en iPod hebben de muziekwereld grondig door elkaar geschud. Om het even waar en wanneer kan iedereen de schitterendste concerten of opera's bekijken en beluisteren. Daardoor is de platenverkoop in elkaar gestort en lopen de concertzalen langzaam leeg, alle marketing en sponsoring ten spijt. Het klassieke repertoire is algemeen ter beschikking. Om zichtbaar te blijven, moet je gewaagde of excentrieke projecten lanceren. Ook aan de *'do it yourself'*-rage zullen we moeten wennen. Zo heb je geen specifiek vakmanschap meer nodig, laat staat een studio vol muzikanten, om filmmuziek te componeren. Met een softwarepakket en een beetje handigheid kom je er ook. Ik ken jongeren van zestien die op deze manier soundtracks maken en het resultaat is niet eens slecht. Het gevolg is wel dat er steeds minder werk is en dat de vergoedingen onder druk staan.'

Vrijheid zit in je hoofd

'Kunnen beschikken over je eigen tijd: dat is voor mij het summum van vrijheid. Ik kan het mij veroorloven om mij een paar weken af te zonderen om de muziek te creëren die ik zelf wil, zelfs al zit niemand erop te wachten. Voor die "luxe", die niets met materiële welstand te maken heeft, heb ik wél een prijs moeten betalen. *In het begin van mijn carrière heb ik mij altijd heel veranderingsgezind opgesteld. Het gevolg is dat ik nu in verschillende werelden tentakels heb.* Ik heb bewust gekozen voor een dubbele carrière als dirigent en componist, daarnaast geef

ik ook les. Ik ben niet enkel thuis in de klassieke genres, maar ook in de filmmuziek, de jazz, de etnische muziek... Door al die verschillende paden te bewandelen, heb ik vangnetten kunnen inbouwen. Die zorgen ervoor dat je als kunstenaar toch niet puur aan de bewegingen van de markt bent overgeleverd. Door het inbouwen van een aantal zekerheden heb ik een systeem kunnen opzetten waarrond ik mijn vrijheid kon ontwikkelen. Af en toe heb ik trouwens een "vogelkooi" nodig om te kunnen presteren: ik maak mijn wereld bewust kleiner en trek me terug in mijn eigen hoofd.'

Hunkeren naar perfectie

'Sommige componisten, zoals Mahler, bouwen in hun partituur bijna geen bewegingsvrijheid in. Andere, zoals Gershwin, laten je toe om bij de uitvoering buiten de lijntjes te kleuren. Er is voor beide benaderingen wat te zeggen. Die dualiteit zit ook in mezelf. In de uitvoering van een werk hunker ik naar perfectie: alles of niets. Die attitude verwacht ik tevens van mijn naaste medewerkers. Anderzijds leef ik in een wereld waarin de fantasie en de creatie hun gang mogen gaan. In mijn hoofd lopen deze twee paarden naast elkaar: het ene hou ik stevig in het gareel, het andere mag erop los draven.'

Als er interpretatievrijheid bestaat, hou ik graag rekening met de ideeën van muzikanten waarmee ik werk. Meestal is er echter weinig tijd om van gedachten te wisselen: de repetitietijden worden steeds korter. De hoge scholingsgraad is daar natuurlijk niet vreemd aan. Muzikanten die in toporkesten als de Londen Symphony Orchestra terechtkomen, zijn zeer goed opgeleid en weten perfect hoe je een Bach, Brahms of Stravinsky speelt. Zo wordt het mogelijk om op één dag een concertavond voor te bereiden. Met een studentenorkest lukt dat niet. Daar moet je het "blok klei" nog boetsen. Als dirigent ben je verplicht het hele proces van uitvoering mee te volgen en te begeleiden. Daarom ook is mijn job op het conservatorium voor mij zo'n belangrijk ankerpunt. De contacten met jonge mensen zorgen ervoor dat ik mijn basis niet verlies en met twee voeten op de grond blijf staan.'

Interview: Christine Huyge, fotografie: Ivan Mervillie.